

İSVİÇRE
ÜLKE RAPORU
(Yaş Meyve Sebze Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

2019

İÇİNDEKİLER

1. GENEL EKONOMİK DURUM	3
2. İSVİÇRE’NİN DIŞ TİCARETİ	4
3. TÜRKİYE İLE TİCARET	10
4. İSVİÇRE’NİN YAŞ MEYVE SEBZE SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	16
5.İŞ ADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	19
KAYNAKLAR	28

İSVİÇRE

1. GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomik Yapı

İsviçre zengin ve barış içerisinde yaşayan bir ülkedir. GSYH'den mal ve hizmet üretim ihracatının aldığı pay hızla artmıştır. Kişi başına gelirin en yüksek olduğu ülkeler arasındadır. İsviçre'de hizmet sektörü özellikle bankacılık ve finans sektörü lokomotif sektör durumundadır. Üretim sektöründe ise yüksek teknoloji ürünlerin üretimi, bilgiye dayalı üretim, nitelikli işçilik, gelişmiş alt yapısı, gelişmiş Borsası ve düşük ile Dünyada rekabet gücü en yüksek ülkeler arasına yer almaktadır. İsviçre AB'ye üye olmamasına karşın AB ile yakın ekonomik ilişkiler mevcuttur.

Ekonomi Politikaları

İsviçre'de, ekonomi politikaları konusundaki yetki pek çok kuruluş arasında dağıldığından bu konuda sıklıkla sorunlar yaşanmaktadır. Ancak para politikasındaki tek yetkili merci bağımsız çalışan İsviçre Merkez Bankasıdır. Federal hükümet vergiler konusundaki sorumluluğu kantonlarla paylaşmakta ve toplam gelirlerin sadece üçte biri kontrol edebilmektedir. Ancak rekabet politikası, iş gücü piyasası gibi ekonomi politikası kapsamındaki diğer konular federal hükümet tarafından idare edilmektedir. İsviçre AB'ye üye olmamasına karşın AB ile yakın ekonomik ilişkiler mevcuttur.

Ülkede bankacılık sisteminin şeffaflaşması ve İsviçre'deki 26 bağımsız kantonun; özellikle holdinglere, yabancı firmalara ve karma firmalara düşük vergi avantajını sağlaması nedeniyle OECD ve AB olmak üzere çeşitli ülke ve platformlardan gelen baskılarla karşı karşıya kalmıştır. İsviçre ekonomik politikalarını değiştirme konusunda çalışmalar başlamış ve ülkesinde ilgili taraflarla 2016 yılı Ocak Ayına kadar düzenli olarak görüşmeleri sürdürme konusunda karar almıştır. Bu bağlamda ülkedeki yabancı firmaların gelirleri oranında vergilendirilmesi ancak patent alam konusundaki girişimlerinin desteklenebileceği yetkililerce belirtilen koşullar arasında yer almaktadır.

Ülkede dış ticaret polkasının hedeflerine uygun olarak hedefi katma değer zincirinden gerek üretim gerekse hizmet sektörü ihracatında daha fazla pay almayı amaçlamakta. Katma değer zincirini iyi kullanmak ve maksimum karı sağlamak üzere özellikle yüksek teknoloji ürünlerdeki rekabetçi performansını sürdürmek ve başı çekmek için politikalar üretmekte, Sahra altı, orta doğu, AB, Çin; Ukrayna ile ilişkilerini geliştirme çabasıdır.

2. DIŞ TİCARET

İsviçre Dış Ticaret Göstergeleri (1000 Doları)

Yıl	2013	2014	2015	2016	2017
İhracat	357.905.224	311.145.884	291.959.194	304.691.297	299.596.674
İthalat	321.050.462	275.053.993	253.152.460	269.157.232	268.514.077
Ticaret Hacmi	678.955.686	586.199.877	545.111.654	573.848.529	568.110.751
Dış Ticaret Dengesi	36.854.762	36.091.891	38.806.734	35.534.065	31.082.597

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 1. İsviçre'nin İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP No.	Ürün Adı	2014	2015	2016
	TÜM ÜRÜNLER	311.146	291.959	303.068
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	74.088	72.447	81.615
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	35.467	34.544	39.729
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	25.898	24.943	26.195
9102	Kol, cep ve diğer saatler (9001 hariç)	14.259	13.212	12.241
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	10.789	11.057	10.947
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	6.378	6.670	8.403
9101	Kol, cep ve diğer saatler	8.698	8.015	6.349
9021	Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, işitme cihazı vb.	6.412	6.237	6.075
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	4.106	3.617	3.289
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	3.205	3.087	3.269
2937	Hormonlar, vb. Öncelikle hormon olarak kullanılan türevleri	2.956	2.708	2.829
7102	Elmaslar	1.870	2.145	2.052
0901	Kahve; kahve kabuk ve kapçıkları	2.211	2.032	2.046
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	1.940	2.015	1.978
2202	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	1.909	1.905	1.883
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	2.076	1.634	1.796
3302	Sanayide hammadde olarak kullanılan koku veren maddelerin karışımları	1.869	1.660	1.617
2716	Elektrik enerjisi	2.477	2.193	1.614
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	1.478	1.408	1.508
2924	Karboksiamid gruplu, karbonik asidin amid gruplu bileşikleri	2.335	1.858	1.504
9027	Fiziksel, kimyasal tahlillere mahsus cihazlar, mikrotomlar	1.432	1.253	1.370

8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	1.548	1.417	1.370
9701	Tamamen elle yapılmış tablo/resim ve kolajlar, vb. Dekoratif pano	1.805	1.011	1.322
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	1.422	1.294	1.303
2941	Antibiyotikler	1.445	1.405	1.302
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	1.495	1.312	1.260
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	1.285	1.193	1.215
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	1.636	1.407	1.200
8466	(84.56-84.65)de ki makinelerin aksam-parçaları	1.195	1.116	1.057
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	1.210	1.425	1.031
8535	Gerilimi 1000 voltu geçen elektrik devresi teçhizatı	977	1.002	996
2934	Nükleik asitler vb. tuzları; diğer heteroksiklik bileşikler	1.473	1.023	965
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	1.219	1.039	953
7110	Platin, paladyum, rodyum, iridyum, osmiyum, rutenyum (ham, pudra vb.)	2.296	848	950
9031	Diğer ölçme, kontrol alet ve cihazları, profil projektörleri	1.002	947	924
9026	Sıvı-gaz akışı, seviyesi, basıncı vb. Ölçen alet ve cihazlar	1.004	915	912
7606	Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0,2mm	893	913	907
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. Diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	1.297	1.051	894
7318	Demir/çelikten cıvata, somun, tavan halkası, vida, perçin, pim vb.	962	874	877
8456	Maddenin aşındırılarak işlenmesine mahsus makineler	1.016	899	851
3926	Plastikten diğer eşya	895	821	840

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 2. İsviçre'nin İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP No.	Ürün Adı	2014	2015	2016
	TÜM ÜRÜNLER	275.054	253.152	268.156
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	71.349	70.738	82.196
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	15.839	14.058	16.528
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	10.500	10.508	10.232
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	9.430	9.908	8.846
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	7.158	7.162	7.442
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	6.915	5.737	7.044
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5.591	4.437	3.354
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	850	1.099	3.103
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	3.176	3.205	3.098
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	3.406	3.141	2.894
7102	Elmaslar	2.784	2.772	2.494
7112	Kıymetli metallerin, kaplamalarının artık ve döküntüleri	557	933	2.305
9403	Diğer mobilyalar vb. Aksam, parçaları	2.246	2.058	2.040
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	2.018	1.984	2.018
9021	Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, işitme cihazı vb.	1.795	1.757	1.814
9101	Kol, cep ve diğer saatler	1.352	1.502	1.604
2716	Elektrik enerjisi	1.998	1.857	1.475
9701	Tamamen elle yapılmış tablo/resim ve kolajlar, vb. Dekoratif pano	1.292	1.577	1.258
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.354	1.239	1.152
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	1.160	1.102	1.077
2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil)üzüm şırası	1.219	1.074	1.069
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb kösele	967	962	1.020
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	1.133	964	978
4202	Deri ve kösele vb. Den seyahat eşyası	917	885	945
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	3.867	1.240	944
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	1.013	941	920
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	1.105	916	906
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	1.004	875	886
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	972	897	872
3926	Plastikten diğer eşya	915	840	872
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1.492	1.149	862

8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	914	875	862
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	920	861	840
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	837	781	829
7110	Platin, paladyum, rodyum, iridyum, osmiyum, rutenyum (ham, pudra vb.)	1.629	947	821
2937	Hormonlar, vb. Öncelikle hormon olarak kullanılan türevleri	1.034	838	812
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	919	824	802
7103	Kıymetli, yarı kıymetli taşlar	940	881	793
7118	Metal paralar	12	10	779
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	879	764	774
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. Diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	704	657	773
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. İşler için makine, cihaz	894	898	835

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 3. İsviçre'nin İhracatında Başlıca Ülkeler (Milyon \$)

Ülke Adı	2014	2015	2016
Dünya	311.146	291.959	303.068
Almanya	47.334	41.454	43.518
ABD	31.484	30.805	36.975
Birleşik Krallık	13.794	13.691	32.677
Çin	18.407	20.292	26.964
Hong Kong	24.188	25.344	18.441
Fransa	19.040	17.648	17.648
İtalya	17.661	15.610	14.813
Hindistan	21.118	21.580	14.521
Japonya	6.981	6.898	7.659
Avusturya	8.551	7.873	7.512
Singapur	9.083	8.015	6.437
Belçika	6.389	5.868	6.183
İspanya	6.390	5.637	5.668
Hollanda	5.721	5.041	5.095
B.A.E.	6.443	5.314	4.346
Kanada	3.688	3.658	3.528
Kore Cumhuriyeti	3.242	3.007	2.947
Sudi Arabistan	5.008	4.984	2.800
Taipei (Çin)	2.778	2.529	2.366
Türkiye	4.902	2.604	2.334
Polonya	2.412	2.201	2.207
Rusya Federasyonu	3.175	2.411	2.059
Tayland	3.152	2.841	2.050
Brezilya	2.281	2.144	1.945
Taipei /Çin	2.046	1.991	1.894
Çek Cum.	1.648	1.619	1.530
Malezya	1.908	1.754	1.506
İsveç	1.626	1.547	1.465
Meksika	1.901	1.513	1.368
İsrail	1.183	1.159	1.131
İrlanda	1.285	1.013	1.028
Macaristan	1.168	1.129	944
Danimarka	1.041	896	933
Mısır	1.124	933	879
Katar	787	989	835
Portekiz	916	828	818
Finlandiya	859	675	809
Yunanistan	981	831	789
Norveç	1.066	822	719
G. Afrika Cum.	790	707	711
Romanya	864	694	710

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 4. İsviçre'nin İthalatında Başlıca Ülkeler (1000 \$)

Ülke Adı	2014	2015	2016
Dünya	275.054	253.152	268.156
Almanya	59.377	52.237	51.832
ABD	21.317	20.313	24.012
İtalya	22.594	19.588	19.720
Birleşik Krallık	33.710	32.450	18.704
Fransa	18.117	16.713	16.619
B.A.E.	3.314	3.871	16.551
Çin	13.285	12.958	12.488
Hong Kong	3.094	2.722	8.200
Avusturya	9.667	7.835	7.899
İrlanda	7.858	7.336	7.770
İspanya	5.360	4.746	5.134
Tayland	2.035	2.602	5.040
Hollanda	6.089	5.199	5.032
Belçika	5.026	4.800	4.838
Japonya	3.985	3.519	3.570
Singapur	1.710	2.022	3.404
Türkiye	3.627	6.103	3.047
#YOK	497	888	2.883
Taipei (Çin)	1.336	1.884	2.835
Peru	2.883	2.751	2.452
Endonezya	341	1.371	2.403
Gana	1.730	1.393	2.394
Çek Cum.	2.505	2.465	2.307
Polonya	1.914	1.802	2.002
Rusya Federasyonu	3.315	1.651	1.656
Hindistan	1.777	1.530	1.499
Vietnam	1.044	1.022	1.493
İsveç	1.782	1.670	1.478
Burkina Faso	1.312	1.005	1.333
Brezilya	1.748	1.495	1.236
Arjantin	586	1.266	1.149
G. Afrika Cum.	2.285	2.187	1.133
Kanada	1.562	1.034	1.102
Macaristan	1.201	1.129	1.098
Taipei /Çin	1.027	1.034	1.068
Meksika	1.946	1.770	980
Malezya	713	672	962
Finlandiya	1.114	899	946
Slovakya	956	847	923
Avustralya	597	536	907
Portekiz	896	872	867

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

3. TÜRKİYE İLE TİCARET

Tablo 5. Türkiye-İsviçre Dış Ticaret Değerleri (Milyon dolar)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2008	2,857	5,588	8,445	-2,732
2009	3,932	1,999	5,931	1,932
2010	2,057	3,154	5,211	-1,097
2011	1,484	5,019	6,503	-3,535
2012	2,125	4,305	6,430	-2,180
2013	1,015	9,676	10,690	-8,661
2014	3,208	4,821	8,029	-1,614
2015	5,681	2,450	8,121	3,230
2016	2,681	2,506	5,179	173
2017	892	6,904	7,788	-6,012

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 6. Türkiye'nin İsviçre'ye İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
	TOPLAM İHRACAT	5 680 809	2 680 779	892 032
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	4 880 550	1 889 834	105 147
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	60 006	72 696	99 113
802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	95 591	66 947	63 031
7606	Alüminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	49 255	47 211	58 026
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	47 171	59 403	55 030
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	54 521	40 913	51 104
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	26 608	25 903	26 129
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	20 804	22 655	18 896
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	12 864	12 613	16 651
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	4 277	3 369	14 454

6115	Külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	12 267	13 284	12 362
2008	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçalarının konserveleri	18 406	12 880	12 278
804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	8 466	10 113	11 721
7610	Alüminyumdan inşaat ve inşaat aksamı (köprüler, köprü aksamı, kuleler, pylonlar, ayaklar, sütunlar, kapı, pencere vb)	8 074	9 786	11 309
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	9 580	9 300	10 849
7408	Bakır teller	9 992	3 679	8 850
4819	Kâğıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, muhafaza, torba vb.	1 502	8 347	8 708
7604	Alüminyumdan çubuklar ve profiller	7 584	8 467	8 482
2001	Sebze, meyve, sert kabuklu meyve ve yenilen diğer bitki parçaları (sirke/asetik asitle hazırlanmış veya konserve edilmiş)	8 196	8 332	8 204
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu taşıtlar	4 086	7 387	7 731
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	11 003	11 533	7 245
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	8 838	7 631	6 849
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	5 599	6 481	6 580
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	5 095	5 040	6 529
7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 834	7 923	6 514
3503	Jelatin, jelatin türevleri, katı ihtiyokol, hayvansal menşeli diğer tutkallar	4 605	4 590	6 335
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	4 531	4 583	5 838
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	6 929	6 472	5 664
7209	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği > 600 mm, soğuk haddelenmiş, kaplanmamış)	0	0	5 372
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	6 175	5 660	5 312

4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	3 721	2 914	4 848
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	2 782	4 837	4 816
806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	5 268	5 581	4 526
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	3 380	4 034	4 382
2403	Homojenize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde hülusalari ve esansları	66	29	4 361
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folyo (gözeneksiz)	3 415	3 079	3 868
6305	Eşya ambalajında kullanılan torba ve çuval	4 024	3 527	3 664
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	1 983	2 953	3 564
9102	Kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçları dahil) (91.01 pozisyonundakiler hariç)	2 949	1 505	3 452
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	3 315	3 196	3 254

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

Tablo 7. Türkiye'nin İsviçre'den İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
	TOPLAM İTHALAT	2 449 606	2 506 258	6 903 528
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	630 607	927 695	5 221 692
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	240 509	204 657	217 190
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	145 836	144 743	163 836
9102	Kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçları dahil) (91.01 pozisyonundakiler hariç)	85 103	85 312	98 498
3302	Sanayide ve içecek imalinde hammadde veya koku verici maddeler ve karışımlar	52 692	49 495	83 208
8445	Dokumaya elverişli elyafın hazırlanması, eğirme, katlama, bükme ve ipliklerin hazırlanmasına mahsus makinalar	114 142	81 148	66 098
9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	43 838	48 850	45 431
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	45 370	46 118	42 360
8447	Örgü, dikiş, trikotaj ve gipe edilmiş iplik, tül, dantela, işleme, file imali, püskül vb için makina ve cihazlar	27 697	15 652	33 898

2922	Oksijen gruplu amino bileşikler	10 838	14 634	31 870
9101	Kol ve cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlar dahil)(zarfları kıymetli metallerden veya bunlarla kaplanmış)	36 780	28 519	28 809
8456	Maddelerin aşındırılarak, lazerle, foton, ultrasonik, diğer ışınlarla vb yöntemlerle işlenmesine mahsus makina ve aletler	21 479	23 942	27 409
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	31 295	22 606	26 604
2101	Kahve, çay ve Paraguay çayı hılasası, esans, konsantreleri ve müstahzarları	24 532	19 436	24 455
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, floresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler	15 649	17 858	20 590
7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	93 480	0	18 483
8448	Tekstil makinaları için yardımcı makine, cihaz ve aksam-parçalar (jakard, mekik, tarak, üretme memeleri, platin, tığ vb)	21 106	18 842	17 811
2936	Provitaminler ve vitaminler	12 025	11 785	17 184
3215	Matbaa, yazı, çizim ve diğer mürekkepler	27 167	19 328	17 180
8477	Kauçuk veya plastiğin işlenmesine veya kauçuk veya plastikten eşyanın imaline mahsus diğer makina ve cihazlar	19 115	11 611	16 337
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	22 374	21 658	15 704
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	12 359	12 228	13 845
9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genişleme vb ölçü cihazlar; ısı-ışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	13 220	11 547	11 995
2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	9 845	9 587	11 910
8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	10 386	14 480	11 416
3304	Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar (güneşlenme kremleri ve müst. dahil), manikür ve pedikür müstahzarları	10 296	9 503	11 191
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	7 598	7 428	10 872
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	15 692	10 679	10 814

8411	Turbo jetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	4 253	6 034	10 773
3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyeler ve şeritler	12 099	13 302	10 694
9026	Sıvı ve gazların akış, seviye, basınç ve diğer özelliklerini ölçmeye veya muayenesine mahsus alet ve cihazlar	10 392	9 848	10 512
8424	Sıvı veya tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihaz, yangın söndürme cihazları, yangın ve kum püskürtme mak.	9 190	9 307	10 356
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	7 358	16 406	10 351
3506	Diğer müstahzar tutkallar, yapıştırıcılar	11 018	10 429	9 909
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları	16 091	10 580	9 690
3919	Plastikten kendinden yapışkan levha, plaka, bantlar, şerit, film, folyo ve diğer yassı şekiller	2 240	8 262	9 656
3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kull. diğer kimyasal ür.	9 226	9 768	9 584
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	5 364	6 620	9 364
9031	Diğer ölçme veya muayene alet, cihaz ve makinaları; profil projektörleri	8 881	9 269	9 349
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiestler, vb. (ilk şekilde)	7 425	9 619	9 339

Kaynak: Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Türkiye-İsviçre Ticaret Mukavelesi	13.11.1930
Ticari Mübadelelere ve Tediyelelerin Tanzimine Müteallik Anlaşma	28.03.1942
Uluslararası Karayolu Taşımacılık Anlaşması	18.08.1977
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	03.03.1988
Türkiye-EFTA Serbest Ticaret Anlaşması	10.12.1991
İş Konseyi Kuruluş Anlaşması	05.02.2000
Türkiye-İsviçre Arasında Yüksek Düzeyli Ticari ve Ekonomik İstişarelere İlişkin Mutabakat Zaptı	06.02.2001
	28.01.2002
Türkiye-İsviçre Arasında II.Yüksek Düzeyli Ticari ve Ekonomik İstişarelere İlişkin Mutabakat Zaptı	21.05.2008

Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	22.05.2008
	18. 06.2010
Türkiye-EFTA Uygunluk Değerlendirmesi Alanında Karşılıklı Tanıma Anlaşması	03.12.2009

Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması:

Türkiye-İsviçre Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması 22.05.2008 tarihinde imzalanmış ancak bilgi değişimi konularının yeniden değerlendirilmesini sağlamak amacıyla İsviçre tarafının talebi üzerine söz konusu Anlaşma yeniden müzakereye açılmıştır. Bilgi değişiminin bankacılık sırlarını da içeren bir şekilde, OECD Model Anlaşması'na uygun olarak Anlaşma 'ya dahil edilmesi amacıyla Türkiye ile İsviçre arasında Bern'de gerçekleştirilen müzakereler sonucunda hazırlanan yeni Anlaşma metni 18 Haziran 2010 tarihinde Bern'de imzalanmış olup 01. 01.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Standardizasyon

Avrupa Serbest Ticaret Birliği (European Free Trade Association: EFTA) ile karşılıklı kabul ve tanıma mekanizmasının kurulması amacıyla hazırlanan Türkiye-EFTA STA metnine ek Protokol (Protokol E) 2-3 Aralık 2009 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen Türkiye-EFTA Ortak Komite Toplantısı'nda imzalanmıştır. Bahse konu protokol karşılıklı olarak iç onay süreci tamamlanınca yürürlüğe girecektir.

İthalat ve ihracata konu mallardan gerekli görülenlerin standardına veya teknik düzenlemesine uygunluğunun veya kalitesinin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesi Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Mevzuatı uyarınca gerçekleştirilmektedir. İsviçre firmalarının ülkemiz İyi Üretim Uygulamaları'na (GMP Sertifikaları) ilişkin sorunlar yaşadığı bilinmekte olup, anılan konu hakkında çalışmalar sürdürülmektedir.

Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ile muadil İsviçre kuruluşu olan İsviçre Standartlar Teşkilatı (SNV) ile herhangi bir işbirliği anlaşması bulunmamaktadır.

4. İSVİÇRE’NİN YAŞ MEYVE SEBZE SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tablo 8. Türkiye’nin İsviçre’ye Yaş Meyve Sebze İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
BİBER	1.739.975	1.712.881	-2%
İNCİR	1.526.548	1.168.195	-23%
MANTAR	905.804	938.845	4%
PIRASA	1.060.337	752.406	-29%
NAR	486.163	495.992	2%
KORNİŞON	265.089	274.749	4%
AYVA	256.542	250.327	-2%
PATLICAN	139.308	141.457	2%
DOMATES	177.134	134.208	-24%
ÜZÜM	124.530	123.117	-1%
KAVUN	179.465	103.557	-42%
KABAK	93.683	98.017	5%
ERİK	86.869	76.537	-12%
KARPUZ	10.026	75.818	656%
LAHANA	24.254	51.170	111%
KESTANE	19.197	46.219	141%
MEYVELER	43.717	30.152	-31%
SEBZELER	21.472	29.964	40%
ŞEFTALİ	18.162	26.214	44%
ARMUT	28.717	24.103	-16%
ÇAY	16.585	21.047	27%
MANDARİN	15.986	20.401	28%
HURMA	14.210	19.197	35%
FASULYE	9.588	17.822	86%
LİMON	25.674	13.373	-48%
GREYFURT	10.471	13.074	25%
KAYISI	7.387	12.503	69%
TURP	7.519	9.216	23%
HİNDİBA	7.621	6.888	-10%
PORTAKAL	22.624	3.416	-85%
VİŞNE	4.768	2.441	-49%
DİĞER TURUNÇGİLLER	0	979	
BAKLAGİLLER	2.116	392	-81%
GENEL TOPLAM	7.351.541	6.694.678	-9%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

2017 yılında Türkiye Yaş Meyve Sebze Sektörünün İsviçre’ye ihracatı, 7,3 milyon dolar, 2018 yılında %-9 düşüşle 6,6 milyon dolar, olarak gerçekleşmiştir. İsviçre, sektörün 2018 yılında ihracatında 38. Sırada yer almaktadır.

Tablo 9. UYMSİB'nin İsviçre'ye Yaş Meyve Sebze İhracatı

	2017	2018	DEĞİŞİM
ÜRÜN GRUBU	FOB USD	FOB USD	FOB USD
İNCİR	454.302	945.027	108%
PIRASA	620.978	613.531	-1%
SİYAH ZEYTİN	364.775	523.071	43%
YEŞİL ZEYTİN	5.959	54.092	808%
NAR	27.581	20.257	-27%
KURU KAYISI	0	559	
GENEL TOPLAM	1.473.595	2.156.537	46%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (<http://www.uib.org.tr>)

UYMSİB'nin İsviçre'ye ihracatı 2017 yılında 1,4 milyon dolar, 2018 yılında +%46 artışla 2,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İsviçre, UYMSİB 2018 yılı ihracatında değer bazında sıralamaya göre 12. sırada yer almaktadır (Tablo 9).

Tablo 10. İsviçre'nin Ürün Grubu Bazında Başlıca Yaş Meyve Sebze İthalatı (1000 USD) (İlk 15 Ürün)

		2016	2017	2018
GTİP	ÜRÜN AÇIKLAMASI	1000 USD	1000 USD	1000 USD
	GENEL TOPLAM	1.773.733	1.797.455	1.795.189
80390	Muz (Plantain Hariç); Taze Veya Kurutulmuş	104.309	107.473	107.447
70200	Domates (taze veya dondurulmuş)	80.448	88.803	86.503
80510	Portakal (Taze veya Kurutulmuş)	74.405	77.868	82.096
70960	Biberler- Capsicum veya Pimenta cinsi meyveler	77.065	76.041	77.156
80212	Kabuksuz Badem	89.902	66.082	77.143
80610	Taze Üzümler	76.537	81.467	73.784
70999	Diğer sebzeler (taze veya soğutulmuş)	64.342	69.612	66.656
80222	Kabuksuz Fındık	81.991	77.919	59.493
80440	Avokado (Taze/Kurutulmuş)	46.776	58.368	57.576
80550	Limon ve tatlı limon (taze/kurutulmuş)	52.002	48.229	55.048
81010	Taze Çilek	55.791	55.780	54.127
80930	Taze Armut	54.667	53.027	53.398
70920	Kuşkonmaz (taze veya dondurulmuş)	57.384	52.284	52.113
81040	Yaban mersini ve yaban mersinin diğer kültür cinsleri	47.409	47.807	52.089
80522	Klemantin	0	54.021	49.118

Kaynak: Trademap (www.trademap.org)

Trademap verilerine göre, İsviçre'nin 6'lı GTİP bazında Toplam Yaş Meyve Sebze ithalatı 2016, 2017 ve 2018 yıllarında 1,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 10).

Tablo 11. İsviçre'nin Ülke Bazında Başlıca Yaş Meyve Sebze İthalatı (1000 USD) (İlk 30 Ülke)

	2016	2017	2018
ÜLKELER	1000 USD	1000 USD	1000 USD
Dünya	1.773.733	1.797.455	1.795.189
İspanya	551.922	575.766	583.281
İtalya	295.406	308.987	313.166
Fransa	103.704	98.644	81.569
Türkiye	92.649	91.536	73.576
Amerika Birleşik Devletleri	77.275	59.188	67.349
Hollanda	75.324	69.649	63.244
Peru	52.609	54.015	59.654
Kolombiya	25.806	42.269	47.290
Güney Afrika	44.271	40.662	45.265
Şili	32.101	37.547	39.285
Almanya	41.614	38.908	35.179
Fas	28.933	30.676	31.054
Kosta Rika	24.248	26.461	27.225
Brezilya	22.076	23.049	22.066
Yeni Zelanda	14.655	14.618	20.289
Vietnam	14.345	19.182	20.215
Ekvador	22.501	20.626	18.435
İsrail	23.903	21.618	18.096
Meksika	15.142	15.956	16.127
Hindistan	12.809	13.408	15.283
Panama	29.448	19.153	14.623
Tayland	14.184	13.713	14.417
Belçika	14.124	13.632	14.036
Portekiz	15.069	12.523	12.494
Dominik Cumhuriyeti	14.873	12.855	11.612
Gana	8.229	8.972	10.315
Mısır	10.187	7.845	9.910
Polonya	7.405	10.019	8.748
Arjantin	4.778	3.463	7.159
Moldova Cumhuriyeti	5.278	5.392	6.298

Kaynak: Trademap (www.trademap.org)

İsviçre'nin *Yaş Meyve Sebze ithalatı yaptığı ülkeler sıralamasında Türkiye, 4. sırada yer almaktadır (Tablo 11).*

5. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İsviçre iş çevrelerinde dakik ve planlı olmak, en çok önem verilen konulardan biridir. İsviçreliler çalışma saatleri konusunda son derece duyarlıdırlar.. Her şeyin zamanında yapılması, iş hayatında dakik olunması iş çevrelerinin üstünde titizlikle durdukları konuların başında gelmekte olup 5- 10 dakikalık gecikme saygısızlık olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle iyi bir iş ilişkisi için dakiklik İsviçre’de kritik öneme sahiptir. Randevuya gecikmenin kaçınılmaz olması halinde durum en kısa sürede karşı tarafa bildirilmelidir. İş görüşmeleri için randevular önceden alınmalıdır,

Toplantı öncesi, toplantı gündemi toplantının amacına uygun olarak ayrıntılı olarak titizlikle planlanmalıdır.

İş görüşmeleri analitik, eleştirel ve mantıklı konuşma ve fikirler paralelinde geçmektedir. Uygulanması planlanan bir proje tüm ayrıntıları ile incelenmektedir. Verimlilik iş yaşamındaki önceliklerden biridir. Bu bağlamda görüşmeler önceden planlanmış konular ile sınırlandırılmaktadır. İş görüşmeleri resmi bir havada yapılmaktadır.

İş görüşmeleri araçlar ile değil doğrudan ilgili kişilerle yapılmaktadır. Bu nokta ticari ilişkilerin gerçekleşmesi açısından önemlidir.

Ayrıca, iş akış sürecinde, iyi organize edilmiş ve tüm detaylar plandırılmış olarak çalışmayı tercih etmektedirler.

İsviçre iş kültüründe, ticari ilişkiler ancak otoriteye sahip üst düzey yöneticilerin onayı ile başlayabilmektedir. İş yaşamında hiyerarşik yapının çok net olarak belirlenmiş olmakla birlikte, yöneticiler çalışanlarına karşı saygı duyulu, nazik ve saygılı davranırlar. İş yaşamında takım çalışmasına önem verilirken diğer yandan her bir çalışanın görüşüne başvurulur. Kararların takım halinde ve görüş birliği içinde alınmasına özen gösterilir.

İsviçreli yetkililer hedef odaklı çalışırlar ve iletişimde açık sözlüdürler. Karar aşaması tartışma ve görüş alışverişi ile geçen uzun bir süreç almaktadır. Bu nedenle İsviçre tarafına baskı ve ısrara dayalı satış tekniklerinden kaçınılması ve karar sürecinin sabırla beklenilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan onlardan gelecek ayrıntılı sorulara hazırlıklı olunmalıdır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

İsviçre’ye yapılacak seyahatlerde Umuma Mahsus (Lacivert) Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik (Kırmızı), Hizmet ve Hususi (Yeşil) Pasaport hamilleri ise, altı ay içinde üç ayı aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır.

Vize işlemleri için Ankara İsviçre Büyükelçiliği ve Türkiye’de bulunan konsolosluklarının vize servislerine başvurmak gerekmekte olup vize bölümünde randevulu sistem uygulanmaktadır.

Vize başvurusu için gerekli formlar ve belgeler ile ilgili detaylı bilgi ise İsviçre’nin Ankara Büyükelçiliği’nin <http://www.eda.admin.ch/ankara> adresindeki internet sayfasında bulunmaktadır.

Seyahatlerde aksama yaşanmaması için başvurular sırasında İsviçre Büyükelçiliğın ve konsoloslukların kapalı olduğu günler yukarıda verilen adresten kontrol edilmelidir.

Kaynak: TC. Dış işleri Bakanlığı, www.mfa.gov.tr,İsviçre’nin Ankara Büyükelçiliği’nin <http://www.eda.admin.ch/ankara>

İsviçre’de Yabancıların Çalışması

İsviçre’de çalışabilmek için oturma izninin bulunması gerekmektedir.

İsviçre’de oturma izni almak için öncelikle, bulunulan yerin bağlı olduğu kantonun yabancılar dairesine başvurulması gerekmektedir.

İsviçre’de prensip olarak B kodlu Oturma İzni (Aufenthaltsbewilligung) ile C kodlu Yerleşim İzni (Niederlassungsbewilligung) verilmektedir.

B kodlu oturma izni 1 yıl süreyle geçerli olup, hamiline, izin verilmek suretiyle çalışma hakkı tanımaktadır (bu tür izne sahip olan yabancıların çalışmak için ayrıca izin almaları gerekmektedir). Bu durumda olan yabancıların çalışma izinlerine ilişkin genel izin kotası (yabancılar için her sene Federal Hükümet tarafından belirlenmektedir) ile AB ve EFTA üyesi ülke vatandaşlarına öncelik tanınmaktadır.

C kodlu Yerleşim İzni ise İsviçre’de 10 yıllık yasal ikamet süresini dolduran yabancılarla verilmektedir. Ancak, 10 yıllık söz konusu süre, İsviçre vatandaşı ile evli yabancılar için 5 yıl olarak belirlenmiştir. Bu izne sahip bir yabancı, çalışma izni aranmaksızın iş piyasasına girme ve serbest ticaret yapma hakkına sahiptir.

B ve C kodlu izinlerin haricinde;

- Sınır çalışanlarına G,
- Staj yapan yabancılarla L,
- Mültecilere F,
- İltica talebinde bulunanlara N,
- İnsani nedenlerle 3 aya kadar süreyle kabul edilen, korunmaya muhtaç yabancılarla ise S, kodlu oturma izin belgeleri tesis edilmektedir

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

İsviçre’de çalışma saatleri genellikle 09:00- 12:00 ile 14:00 -18:30 saatleri arasındadır. Mesai bitiş saati ise 18:30 – 19:00 olarak değişebilmektedir. . Öğle arası ise 12:00-14:00 arasında iki saat sürmekte olup çalışanın haklarını bu konuda koruyan oldukça sıkı kanunlar bulunmaktadır. Bu uygulama resmi dairelerin yanı sıra bankaları, postaneleri, süpermarketleri ve dükkanları kapsamaktadır.

Dükkanların açılış saatleri Pazartesi- Cuma arasında 9:00- 12:00 14:00- 18:30, Cumartesi günleri 8:30- 12:00dir. Ancak büyük şehirlerde yaygınlaşmaya başlayan uygulama ile bazı dükkanlar hafta içi öğle arasında da ve Cumartesi günleri 16:00 ya kadar açık kalmakta ve bu süreyi Pazartesi günleri öğleye kadar tatil ile telafi etmektedirler.

Ülkede birçok resmi tatil günü bulunmaktadır. İsviçre’deki resmi tatil günlerine ilişkin ayrıntılı bilgiyi aşağıdaki web adresinden elde edebilirsiniz.

<http://www.isyours.com/e/guide/basics/business.hours.html>

Yerel Saat

İsviçre’deki yerel saat Orta Avrupa Saati bölgesinde olup, Greenwich Saatine göre 1 saat ilerdedir (GMT + 1) . Türkiye yerel saatinin ise 1 saat gerisindedir. (GMT +1),

Kaynak: <http://www.greenwichmeantime.com/time-zone/europe/switzerland/>

Telefon Kodları

Telefon Kodları

İsviçre’nin uluslar arası telefon kodu + 41dir. İsviçre’deki şehirlerin telefon kodlarına ise aşağıdaki ağ adresinden ulaşılmaktadır <http://countrycode.org/switzerland>

Hukuki Yapı

İSVİÇRE’DE YABANCILARIN ÇALIŞMASI

İsviçre’de çalışabilmek için oturma izninin bulunması gerekmektedir.

İsviçre’de oturma izni almak için öncelikle, bulunulan yerin bağlı olduğu kantonun yabancılar dairesine başvurulması gerekmektedir.

İsviçre’de prensip olarak B kodlu Oturma İzni (Aufenthaltsbewilligung) ile C kodlu Yerleşim İzni (Niederlassungsbewilligung) verilmektedir.

B kodlu oturma izni 1 yıl süreyle geçerli olup, hamiline, izin verilmek suretiyle çalışma hakkı tanımaktadır (bu tür izne sahip olan yabancıların çalışmak için ayrıca izin almaları gerekmektedir). Bu durumda olan yabancıların çalışma izinlerine ilişkin genel izin kotası

(yabancılar için her sene Federal Hükümet tarafından belirlenmektedir) ile AB ve EFTA üyesi ülke vatandaşlarına öncelik tanınmaktadır.

C kodlu Yerleşim İzni ise İsviçre'de 10 yıllık yasal ikamet süresini dolduran yabancılar verilmektedir. Ancak, 10 yıllık sözkonusu süre, İsviçre vatandaşı ile evli yabancılar için 5 yıl olarak belirlenmiştir. Bu izne sahip bir yabancı, çalışma izni aranmaksızın iş piyasasına girme ve serbest ticaret yapma hakkına sahiptir.

B ve C kodlu izinlerin haricinde;

- Sınır çalışanlarına G,

- Staj yapan yabancılar L,

- Mültecilere F,

- İltica talebinde bulunanlara N,

-İnsani nedenlerle 3 aya kadar süreyle kabul edilen, korunmaya muhtaç yabancılar ise S, kodlu oturma izin belgeleri tesis edilmektedir

İSVİÇRE'DE FİRMA KURULUŞU

Limited Şirket (GmbH – Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung)

İsviçre'de limited şirketler bir veya birden fazla ortakla, en az 20.000,- CHF ödenmiş sermaye ile kurulabilir, ortaklar, gerçek veya hukuki şahıslar veya ticari şirketler olabilir, sermaye limiti yoktur.

Diğer taraftan, İsviçre Borçlar Kanunu'nun 814. maddesinin 3. fıkrasına istinaden, şirketin İsviçre'de mukim birisi tarafından temsil edilmesi gerekmektedir ve bu zorunluluğun gereği bir hissedar veya müdür ile yerine getirilebilir.

20.000,- CHF ödenmiş sermayeli bir limited şirket kurulurken, danışma ücreti olarak yaklaşık 2.000,- CHF, Ticaret Siciline kayıt için 900,- CHF, noter ücreti olarak 500,- CHF masraf edilmesi gerekmektedir.

Anonim Şirket (AG – Die Aktiengesellschaft)

İsviçre'de anonim şirketler bir veya birden fazla ortakla, 100.000,- CHF sermaye ile kurulabilir, en az 50.000,- CHF olmak üzere, sermayenin % 20'sinin, kuruluşu kadar bir İsviçre bankasına yatırılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, İsviçre Borçlar Kanunu'nun 718. maddesinin 4. fıkrasına istinaden, şirketin İsviçre'de mukim birisi tarafından temsil edilmesi gerekmektedir ve bu zorunluluğun gereği bir yönetim kurulu üyesi veya müdür ile yerine getirilebilir.

100.000,- CHF sermayeli bir anonim şirket kurulurken, danışma ücreti olarak yaklaşık 2.000,- CHF, Ticaret Siciline kayıt için 900,- CHF, noter ücreti olarak 600,- CHF masraf edilmesi gerekmektedir.

(Masraflara ilişkin rakamlar bağlayıcı değildir.)

İSVİÇRE'DE SERMAYE ŞİRKETLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ

- Doğrudan Federal Vergi: Net gelirin % 8,5'i +
- Kanton ve Belediye Vergileri: Kanton ve belediyesine göre net gelirin % 2-6'sı.
- Katma Değer Vergisi: İsviçre'deki cironun, yıllık 100.000,- CHF'yi aşması durumunda, % 7,6'sı.

İSVİÇRE'DE VERGİLER

• FEDERAL VERGİLER

1. Doğrudan Federal Vergiler:

a. Gerçek Şahısların Gelirinin Vergilendirilmesi: İsviçre'de ikamet eden veya bulunan ve burada bir meslek icra eden tüm gerçek kişiler, sınırsız vergi mükellefidir. Federal gelir vergisi, artan oranda uygulanmakta ve gerek medeni duruma, gerekse kanton veya belediyeye bağlı olarak değişmektedir, ancak her halükarda % 11,5'i geçemez.

b. Tüzel Şahısların Kazanç Vergisi: Kural olarak, ikametleri veya gerçek yönetimleri İsviçre'de bulunan tüzel şahıslar vergi mükellefidir.

- Sermaye Şirketleri: Anonim şirketler, limitet şirketler ve kooperatifler sermaye şirketleridir ve net kazançları % 8,5 oranında vergilendirilir.

- Diğer Tüzel Şahıslar: Derneklerin, vakıfların ve doğrudan gayrimenkul sahibi yatırım fonlarının kazançları % 4,25 oranında vergilendirilir. 5.000,- CHF'nin altındaki kazançlar vergiden muaftır.

2. Mahsup Vergisi:

Mahsup vergisi, menkul sermaye kazançları (özellikle faiz ve temettü), piyango ikramiyeleri ve bazı sigorta ödemelerinden, kaynağında kesilir. Temelde kazancın sahibinin anonim olması durumunda, vergi kaçırılmasına engel olmak amacıyla ihdas edilmiştir. Sermaye kazançlarında ve piyango ikramiyelerinde % 35, ömür boyu alınan gelirler ve emekli maaşlarında % 15 ve diğer sigorta ödemelerinde % 8 oranında uygulanır.

İsviçre'de mukim gerçek ve tüzel kişilerin, mahsup vergisine matrah teşkil eden gelirlerinin mevzuata uygun olarak beyan edilmesinden sonra, mahsup vergisi gerçek kişilere kantonlar tarafından iade edilir, daha ziyade vergiden mahsup edilir; tüzel şahıslara ise Federal İdare tarafından iade edilir.

3. Damga Vergileri:

a. Emisyon Vergisi: Yurt içinde ortaklık haklarının (hisse senedi, limitet şirket hisseleri, kooperatif hisseleri, intifa senetleri), tahvillerin ihracında % 1 oranında ödenir. 1.000.000,- CHF vergiden muaftır.

b. Muamele Vergisi: Taraflardan veya aracılardan birinin İsviçreli olması durumunda, yerli veya yabancı kıymetli evrak devrinde ödenir. Yerli evraklarda %0 1,5, yabancı evraklarda %0 3'dür.

c. Sigorta Primlerinin Vergilendirilmesi: Mali sorumluluk sigortası, kasko sigortaları ve belli mal sigortalarının prim ödemeleri vergilendirilmektedir. Hayat, hastalık, kaza, sakatlık ve işsizlik sigortaları hariçtir.

4. Federal Kumarhane Vergisi:

Brüt oyun gelirinin azami % 80'i oranında tahsil edilir. Brüt oyun geliri, miza edilen (konulan) toplam paradan, ödenen toplam kazançların çıkarılmasıyla hesaplanır.

5. Askerlik Bedeli:

20-30 yaş arasında bulunan İsviçreli erkeklerin her sene yapmaları zorunlu olan askerlik hizmetinin kısmen veya tamamen yerine getirilmemesi durumunda ödenen vergi.

6. Katma Değer Vergisi:

İndirimli oran % 2,4'e tabi ürünler:

- Şebeke suyu
- Alkollü içecekler hariç, yiyecek ve içecek
- Kesimlik olmasa da, at, eşek, katır, sığır, koyun, keçi, domuz, tavuk, ördek, kaz, hindi, beç tavuğu ve besin olarak kullanılacak balıklar
- Tahıl
- Tohumlar, bitki yumru ve kökleri, canlı bitkiler, çelik aşılar, kalem aşısı, kesme çiçek ve dallar, aranjmanlar, buketler, çelenkler ve benzeri şekilde işlenmişler
- Yemler, silo asitleri, hayvan yataklığı, gübreler
- Zirai ilaçlar, humus ve diğer bitkisel örtüler
- İlaçlar
- Reklam özelliği taşımayan, kitap, gazete ve dergiler.

Otelcilik hizmetlerinde % 3,6 oranında uygulanmaktadır.

Yukarıda belirtilen ürünlerin haricinde % 7,6'lık normal oran uygulanmaktadır.

7. Özel Tüketim Vergileri:

a. Tütün Vergisi

b. Bira Vergisi

c. Damıtılmış İçki Vergisi

d. Petrol Vergisi

e. Otomobil Vergisi

8. Gümrük Vergileri

• KANTONLAR VE BELEDİYELERİN VERGİLERİ

1. Gelir ve Varlık Vergileri:

a. Gerçek Şahısların Gelirinin Vergilendirilmesi

b. Gerçek Şahısların Varlıklarının Vergilendirilmesi

2. Tüzel Şahısların Kazanç ve Sermaye Vergisi:

Doğrudan federal vergilerde olduğu gibi, tüzel şahıslar, mukim oldukları veya yönetimlerinin bulunduğu veya iktisadi olarak dahil oldukları kanton ve belediyelerde vergilendirilir. Kanton ve belediyeler, sermaye şirketlerinin net kazançlarını, ödenmiş sermayelerini ve ihtiyatlarını, bazen sabit oranda, bazen artan oranda, asgari ve azami oranlar tespit edilmek suretiyle vergilendirmektedir.

Vergi Kolaylıkları: Holdingler, kantonda mukim olan ancak faaliyetinin tamamı veya bir kısmı yurt dışında olan firmalar için özel düzenlemeler bulunmaktadır. Kazancı kısmen veya tamamen yabancı iştiraklerden kaynaklanan sermaye şirketlerinin (holding ve iştirak şirketleri) vergi yükü muhtelif şekillerde hafifletilir ve bu şekilde birden fazla vergilendirmenin önüne geçilir. Kantonlar, iktisadi teşvik çerçevesinde, yeni kurulan şirketlere, belli sürelerle sınırlı, kısmen veya tamamen vergi muafiyeti tanımaktadır.

Bazı kantonlarda tüzel kişilikler, normal vergi yerine minimum bir vergi ödemektedir. Özellikle gıda alanında bir çok işletme ya çok düşük kazançla sahip olmakta ya da hiç kazanmamaktadır. Bazı kantonların vergi kanunları, bu tür işletmelerin, ekonomik önemleri sebebiyle, vergi kapsamına alınmasını öngörmektedir. Bu tür işletmelerin ciroları, malları ve sermayeleri minimum oranda vergilendirilir. Söz konusu kantonlar şunlardır: LU, OW, NW, FR, BS, SH, AR, AI, SG, TG, TI, VD, VS ve AG.

3. Nüfus Başına Alınan Vergiler:

FR, LU, NW, GR, SH, SO, TI, UR, VD, VS, GE ve ZH kantonlarında, gerçek şahıslardan 18 yaşından itibaren nüfus başına vergi alınmaktadır.

Örneğin Zürich kantonunda senede 24,- CHF nüfus başına vergi tahsil edilmektedir.

4. Veraset ve Hediye Vergisi

5. Gayrimenkul Kazanç Vergisi:

Gayrimenkul kazanç vergisi, gayrimenkullerin, tapuya kayıtlı hakların ve maden ocaklarının veya paylarının el değiştirmesinden kaynaklanan kazançlardan tahsil edilir.

Örneğin Zürich Kantonunda Gayrimenkul Kazanç Vergisi:

% 10 ilk 4.000,- CHF için

% 15 bir sonraki 6.000,- CHF için

% 20 bir sonraki 8.000,- CHF için

% 25 bir sonraki 12.000,- CHF için

% 30 bir sonraki 20.000,- CHF için

% 35 bir sonraki 50.000,- CHF için

% 40 100.000,- CHF  zeri için

Yukarıda belirtilen vergi oranları mülkiyet süresine bağlı olarak artmaktadır:

- 1 seneden az mülkiyet durumunda % 50 ve

- 2 seneden az mülkiyet durumunda % 25.

Gayrimenkulün mülkiyet s resinin 5 yıldan fazla olması halinde gayrimenkul kazanç vergisi % 5 oranında düşer. Sonraki her sene için % 3 oranında düşer, 20 yıllık mülkiyetten sonra % 50 oranında indirim talep edilebilir.

6. Alım-Satım Vergisi:

Bu vergi, gayrimenkullerin el değiştirmesinde, satış fiyatının % 1-3  oranında tahsil edilir. Zürich Kantonunda 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

7. Piyango ve Toto Kazançları Vergisi:

SZ, JU, TI ve VS kantonlarında, piyango ve benzeri oyun kazançları, diğer gelirlerden farklı olarak özel vergilendirilir. Diğer kantonlarda bu kazançlar normal gelire eklenir ve normal gelir vergisi uygulanır.

8. Diğer Vergiler

a. Motorlu Taşıt Vergisi:

Aracın özelliklerine ve kantonlara göre değişmektedir.

b. Köpek Vergisi:

Tüm kantonlarda, çoğu zaman köpeğin büyüklüğüne ve ağırlığına göre değişen köpek vergisi alınmaktadır. Çoğu kantonda, körler için olan köpekler, kurtarma ve hizmet köpekleri için vergi kolaylıkları veya muafiyeti bulunmaktadır.

c. Eğlence Vergisi:

AR, BE, FR, GR, JU, LU, NE, SG, SO, TI ve VD kantonlarında, umuma açık organizasyonlarda bazen bilet vergisi olarak bazen de götürü usulüyle, kural olarak % 10 oranında tahsil edilir.

d. İbate Vergisi:

Çoğu kantonda alınan nispeten küçük bir vergi.

e. Damga Vergisi:

Federal damga vergisinin yanı sıra, BS, TI, VD, VS ve GE kantonlarında ayrıca damga vergisi alınmaktadır. Mahkeme veya idari makamlar tarafından özel şahıslar için düzenlenen belgeler (ilamlar, kimlik yazıları, sicil kayıt örnekleri), özel şahıslar tarafından anılan makamlara verilen belgeler (dava yazışmaları, dilekçeler, şikayetler) ve her türlü hukuki işleme ilişkin belgeler (sözleşmeler, vasiyetnameler, makbuzlar) vergilendirilmektedir. Wallis (VS) kantonunda iskambil kağıtlarından da damga vergisi alınmaktadır. Cenevre (GE) kantonunda kayıt harcı tahsil edilmektedir.

f. Reklam Tabelası Vergisi:

Uri (UR) kantonunda, kamuya açık yerlerdeki ticari amaçlı reklam düzenlemeleri, görsel ve sesli reklamlar vergilendirilmektedir.

g. Piyango Vergisi:

Çoğu kantonda piyango düzenlenmesi vergiye tabidir.

h. Hidroelektrik Santral Vergisi:

NW, GL, GR ve VS kantonları bu vergiyi, imtiyazlı hidroelektrik santrali sahiplerinden almaktadır.

KAYNAKLAR

1. Ticaret Bakanlığı (www.ticaret.gov.tr)
2. Uludağ İhracatçı Birlikleri (www.uib.org.tr)
3. Trademap (www.trademap.org)

YASAL UYARI; Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.